

**การประเมินความต้องการจำเป็นในการวางแผนกลยุทธ์ทางการศึกษาของ
สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2**
**NEEDS ASSESSMENT FOR STRATEGIC PLANNING OF EDUCATIONAL
INTITUTIONS EDUCATIONAL, UNDER PHICHIT PRIMARY EDUCATION
SERVICE AREA OFFICE 2**

ทินกร พูลพุด

TINAGORN POOLPUT

คำสำคัญ	บทคัดย่อ
การประเมินความต้องการจำเป็น, การวางแผนกลยุทธ์	<p>การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นในการวางแผนกลยุทธ์ทางการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 2) จัดลำดับความต้องการจำเป็นในการวางแผนกลยุทธ์ทางการศึกษาและ 3) เปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นในการวางแผนกลยุทธ์ทางการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 จำนวน 297 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความสอดคล้องของแบบสอบถาม อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 มีค่าความเชื่อมั่นของสภาพที่เป็นจริงมีค่าเท่ากับ 0.919 และค่าความเชื่อมั่นของสภาพที่ควรจะเป็นมีค่าเท่ากับ 0.993 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็น (PNI Modified) และค่าสถิติ t-test (Independent)</p> <p>ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพที่เป็นจริงในการวางแผนกลยุทธ์ทางการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) ส่วนสภาพที่ควรจะเป็นในการวางแผนกลยุทธ์ทางการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) 2) ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการวางแผน กลยุทธ์ทางการศึกษา ปรากฏดังนี้ อันดับ 1 คือ การแปลงแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา (0.79) อันดับ 2 การกำหนดสาระสำคัญของแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา (0.54) อันดับ 3 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา (0.45) อันดับ 4 การกำหนดแนวทางและมาตรการในการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ (0.43) และอันดับ 5 การกำหนดสภาพปัญหาและความต้องการในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (0.33) ผลการเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นในการวางแผนกลยุทธ์ทางการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01</p>

Abstract

The objectives of this research were to 1) Study the actual and supposed conditions in educational strategic planning of schools under the Phichit Primary Educational Service Area Office Office 2 2) Prioritize the needs necessary for planning educational strategies. 3) To compare the actual situation and the situation that should be in the educational strategic planning of the schools under the Office of Phichit Primary Educational Service Area 2. The sample used in the research was school administrators. The sample used in the research was school administrators The samples were 297 school teachers and educational personnel under Phichit Primary Education Service Area Office 2, using stratified random sampling and proportional sampling. The tool used in this research was a questionnaire with a 5-level The correlation of the questionnaire was between 0.80 -1.00. Estimation scale with a confidence value of actual condition equal to 0.919 and a confidence value of expected condition equal to 0.993 Data were analyzed using mean values, standard deviation and index values sorted by need (PNI_{Modified})

The research findings were as follows: 1) the actual situation in educational strategic planning; at a high level ($\bar{X} = 3.95$). As for the condition that should be used in educational strategic planning at a high level ($\bar{X} = 4.45$). 2) The results of prioritizing needs for educational strategic planning were as follows: The first rank was the conversion of the strategic plan into practice in educational institutions (0.79), the second defining the essence of the educational institution's strategic plan (0.54), the third rank, the analysis of the educational institution environment (0.45), setting guidelines and measures in Driving policies into practice (0.43) Defining problems and needs in educational management of educational institutions (0.33) 3) The results of comparing the actual conditions and the conditions that should be used in the educational strategic planning of schools under the Office of Phichit Primary Educational Service Area Office 2 found that there were statistically significant differences that level 0.01

Keywords: Assessment of needs, Strategic planning

บทคัดย่อ

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการจัดการศึกษาให้แก่ ประชากรวัยเรียนให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ทั่วถึงและมีคุณภาพ นอกจากนี้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 ได้กำหนดให้รัฐมีหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาตลอดชีวิต ตามเจตนารมณ์ดังกล่าวได้ให้ความสำคัญต่อมนุษย์เป็นอย่างมาก คำกล่าวที่ว่าการศึกษาคือชีวิต และชีวิตคือ การศึกษา คำกล่าวเช่นนี้ยังคงเป็นความจริงอยู่ตลอดไป ชีวิตมนุษย์ตั้งแต่เริ่มปฏิสนธิในครรภ์มารดาเริ่มมี การศึกษาบ้างแล้ว การศึกษาของมนุษย์จะเริ่มอย่างจริงจังก็ต่อเมื่อชีวิตได้เกิดมา และจะต้องได้รับการพัฒนาด้วย การศึกษาอยู่ตลอดจนชั่วชีวิต การศึกษาจึงมีความสำคัญต่อบุคคล สังคม ประเทศชาติ และต่อโลกเป็นอย่างยิ่ง อาจกล่าวได้ว่า “ตราบใดที่โลกยังมีมนุษย์ไม่สิ้นสุดการศึกษา ต้องอาศัย” เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะมนุษย์ที่อาศัย โลกอยู่จะต้องอาศัยกระบวนการทางการศึกษาสำหรับการพัฒนาตน เมื่อสมาชิกของสังคมได้รับการพัฒนาอย่างมี คุณภาพแล้ว สังคมและประเทศชาติ ปัจจัยสำคัญในการจัดการศึกษาก็คือปัจจัยหลัก 4 ประการคือ คน งบประมาณ

สิ่งอำนวยความสะดวก และกระบวนการบริหารจัดการ ทรัพยากรที่มนุษย์ยังสามารถผลิตสมาชิกใหม่ให้สังคม ความต้องการในการพัฒนาคนก็ยังคงมีความจำเป็นมากเช่นเดียวกัน [1]

ในการพัฒนาคนในสังคมถือเป็นบริการสาธารณะที่หน่วยงานทางการศึกษาจะต้องดำเนินการจัดการศึกษาด้วยปัจจัยหลักทั้ง 4 ประการคือ คน งบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวก และกระบวนการบริหารจัดการ ให้สามารถจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิผลด้วยกระบวนการวางแผน การวางแผนกลยุทธ์เป็นการกิจที่สำคัญต่อการบริหารงานจัดการศึกษาในทุกๆระดับเนื่องจากแผนเป็นเครื่องมือในการบริหารงานจัดการศึกษา การวางแผนที่มีประสิทธิภาพ ย่อมส่งผลถึงคุณภาพของการศึกษาให้เกิดประสิทธิผลในภาพรวม สถานศึกษาเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่สำคัญ เนื่องจากสถานศึกษามีหน้าที่ในการจัดการศึกษาโดยตรง จึงต้องมีกรอบและทิศทางในการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย และสามารถจัดการศึกษาให้บรรลุจุดหมายและนโยบายในการจัดการศึกษา จึงต้องศึกษานโยบายและยุทธศาสตร์หรือจุดเน้นต่าง ๆ เพื่อเป็นกรอบกำหนดทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและหากได้ศึกษานโยบายที่เกี่ยวข้องในหลายระดับและกว้างขวางจะทำให้เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของนโยบายได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้นปัจจุบันแม้ว่าสถานศึกษาจะมีการวางแผนและจัดทำแผนเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารงานแต่ยังมีปัญหาซึ่งสาเหตุสำคัญประการหนึ่งก็คือผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนยังขาดความร่วมมือกันในสถานศึกษาซึ่งบุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจึงควรมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาทุกชั้นตอนจึงมีความจำเป็นที่จะต้องสนับสนุนให้บุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาทุกชั้นตอนอย่างแท้จริง ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนได้ร่วมกำหนดทิศทางและแนวทางในการบริหารจัดการการศึกษาให้มีเป้าหมายเดียวกัน [2]

การมีส่วนร่วมมีความสำคัญต่อสถานศึกษาเป็นอย่างมากเนื่องจากบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีโอกาสได้แสดงออกถึงความคิด ความรู้สึก หรือความต้องการที่แท้จริงของตนเองทำให้สถานศึกษารู้จุดดีจุดด้อย รวมทั้งจุดที่ควรแก้ไขปรับปรุงเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาโครงการต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา ถ้าหากสถานศึกษาขาดการมีส่วนร่วมจากบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง อาจส่งผลให้การดำเนินงานต่าง ๆ ไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ดังนั้นสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงาน และควรสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้แสดงความสามารถโดยสนับสนุนในทุก ๆ ด้าน แผนกลยุทธ์จึงเปรียบได้กับเข็มทิศที่จะนำพันธกิจให้บรรลุเป้าประสงค์ และเป็นแม่บทในการแปลงแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีทิศทาง [3] จึงได้นำแนวคิดการประเมินความต้องการจำเป็นมาใช้ในงานวิจัย เพื่อสำรวจปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่เกิดขึ้น เพื่อสำรวจความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน (what is) กับสภาพที่ควรจะเป็น (what should be) ซึ่งให้ได้ข้อมูลที่สามารถระบุสภาพปัญหาและความต้องการอย่างแท้จริงที่เกิดขึ้น การวางแผนกลยุทธ์เป็นแผนที่ช่วยให้ผู้บริหารสามารถดำเนินการได้บรรลุเป้าหมายสูงสุดด้วยวิธีการกำหนดทิศทางอย่างรู้เท่าทันล่วงหน้าเกี่ยวกับข้อจำกัดหรืออุปสรรคที่จะเกิดขึ้นทำให้เกิดความคิดใหม่ ๆ การวางแผนกลยุทธ์เป็นการวางแผนเพื่อสร้างอนาคตโดยให้ความสำคัญกับวิธีการที่จะทำให้หลุดพ้นจากสภาพปัญหาที่ปรากฏในปัจจุบันมุ่งไปสู่อนาคตที่เหมาะสมให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ การวางแผนกลยุทธ์ไม่ได้เพียงแต่การพัฒนาการศึกษาเพียงด้านเดียว แต่การวางแผนกลยุทธ์ยังเป็นกรอบและทิศทางในการบริหารจัดการการศึกษาในทุกด้าน ตั้งแต่การบริหารจัดการทรัพยากร กระบวนการมีส่วนร่วม การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกในด้านโอกาสและข้อจำกัดที่ถือว่าเป็นสิ่งที่ไม่สามารถปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาสิ่งเหล่านี้ได้ และการวิเคราะห์ปัจจัยภายในซึ่งเป็นสิ่งที่สถานศึกษาสามารถปรับปรุง พัฒนาหรือแก้ไขได้ ได้แก่ บริบทที่เป็นจุดอ่อนหรือจุดแข็งในสถานศึกษา ผู้บริหารจะสามารถนำผลจากการวิเคราะห์ปัจจัยเหล่านั้นมาเป็นข้อมูลในการวางแผนกลยุทธ์ให้มีประสิทธิภาพได้

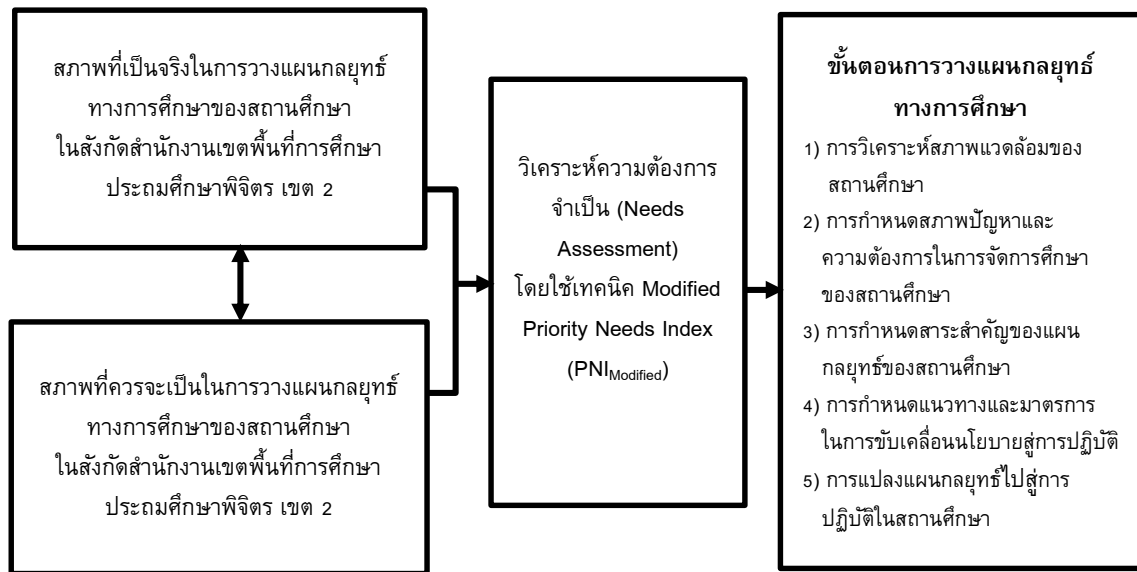
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกการศึกษา และดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้ ยังมีหน้าที่ในการกำกับติดตามการจัดทำแผนและการใช้แผนเป็นเครื่องมือในการบริหารงานจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลไปถึงคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง จากรายงานผลการทบทวนผลการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ทางการศึกษาและการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2565 โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 [4] พบว่าสถานศึกษาในสังกัดดำเนินการวางแผนกลยุทธ์และการใช้แผนกลยุทธ์เป็นเครื่องมือในการบริหารงานจัดการศึกษาค่อนข้างน้อย กระบวนการวางแผนกลยุทธ์ไม่สอดคล้องกับสภาพบริบทของสถานศึกษาไม่มีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมจากปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในอย่างจริงจัง ทำให้ได้กลยุทธ์ที่ไม่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการในการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง การมีส่วนร่วมในการวางแผนจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียค่อนข้างจำกัด ไม่ให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการงบประมาณเพื่อการศึกษา จึงทำให้การบริหารจัดการงบประมาณไม่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาวิจัยในเรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นในการวางแผนกลยุทธ์ทางการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 เพื่อที่จะหาแนวทางในการพัฒนากระบวนการวางแผนกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพ สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นในการวางแผนกลยุทธ์ทางการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2
2. เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการวางแผนกลยุทธ์ทางการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2
3. เพื่อเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นในการวางแผนกลยุทธ์ทางการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดของอุทิศ ขาวเขียว [5] 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา 2) การกำหนดสภาพปัญหาและความต้องการในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 3) การกำหนดสาระสำคัญของแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา 4) การกำหนดแนวทางและมาตรการในการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ และ 5) การแปลงแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ มีการกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยดังนี้

ประชากร คือผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 118 คน เป็นครู จำนวน 1,069 คน และเป็นบุคลากรทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 จำนวน 74 คน รวมทั้งสิ้น 1,261 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 จำนวน 297 คน ได้มาจากการเปิดตารางสำเร็จรูปกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie & Morgan [6] โดยทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นและกำหนดสัดส่วน เป็นรายอำเภอ จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่ายเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่กำหนด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลสำหรับการได้มาโดยวิจัยครั้งนี้ มี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นในการวางแผนกลยุทธ์ทางการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ที่มีการตอบสนองคู่ (Dual-Response Format) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามประเมินสภาพที่เป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็น จำนวน 35 ข้อ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ด้านคือ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา 2) การกำหนดสภาพปัญหาและความต้องการในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 3) การกำหนดสาระสำคัญของแผน

กลยุทธ์ของสถานศึกษา 4) การกำหนดแนวทางและมาตรการในการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ และ 5) การแปลงแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาด้านละ 7 ข้อ รวมทั้งสิ้น จำนวน 35 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามในเรื่องการวางแผนกลยุทธ์ทางการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 โดยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับหลักการและแนวคิดในการวางแผนกลยุทธ์ทางการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 และเอกสาร ตำรา นโยบาย บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และหลักการสร้างเครื่องมือการประเมินความต้องการจำเป็นจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูล มาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดโครงสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2. กำหนดแนวคิดและกรอบการทำงานวิจัย เพื่อกำหนดโครงสร้างเนื้อหา ข้อคำถามในแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดในการวิจัย

3. ดำเนินการสร้างแบบสอบถามและแนวคำถามในการวิจัยตามเนื้อหาครอบคลุม ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยแบ่งเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา 2) การกำหนดสภาพปัญหาและความต้องการในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 3) การกำหนดสาระสำคัญของแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา 4) การกำหนดแนวทางและมาตรการในการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ และ 5) การแปลงแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา [5] ด้านละ 7 ข้อ รวมทั้งสิ้น จำนวน 35 ข้อ

การหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

1. นำแบบสอบถามที่มีเนื้อหาครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของภาษา ความตรงตามเนื้อหาและครอบคลุมประเด็นที่ศึกษา หลังจากนั้นนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (The Index of Item Objective Congruence : IOC) พบว่า ข้อคำถามทุกข้อมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.80 -1.00 แสดงว่ามีความตรงเชิงเนื้อหาที่ยอมรับได้

2. นำแบบสอบถามที่ได้พิจารณาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้รวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ซึ่งพบว่าโดยรวมทั้งฉบับสภาพที่เป็นจริงมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.919 และสภาพที่ควรจะเป็นมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.993

3. การเก็บรวบรวมและการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ประสานขอความร่วมมือไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 และโรงเรียนในสังกัดโดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลการวิจัยด้วยตนเอง จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูล แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประมวลผลต่อไป

การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูลดังนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของข้อมูลทุกชุดทุกฉบับ
2. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผนกลยุทธ์ทางการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ทั้งสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็น โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยมีการแปลผล โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง	มีสภาพที่เป็นจริง/สภาพที่ควรจะเป็น ระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง	มีสภาพที่เป็นจริง/สภาพที่ควรจะเป็น ระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง	มีสภาพที่เป็นจริง/สภาพที่ควรจะเป็น ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง	มีที่สภาพเป็นจริง/สภาพที่ควรจะเป็น ระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง	มีสภาพที่เป็นจริง/สภาพที่ควรจะเป็น ระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการวางแผนกลยุทธ์ทางการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 โดยใช้ดัชนีความต้องการจำเป็นหรือ Modified Priority Needs Index (PNI Modified) ในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น โดยมีสูตรในการคำนวณ คือ $PNI\ Modified = (I - D)/D$ [7] เมื่อ PNI หมายถึง ดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น I หมายถึง ค่าเฉลี่ยของสภาพที่ควรจะเป็น P หมายถึง ค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริง

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลสภาพที่เป็นจริง/สภาพที่ควรจะเป็นในการวางแผนกลยุทธ์ทางการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 โดยใช้ค่าสถิติ t-test (Independent)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นในการวางแผนกลยุทธ์ทางการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นในการวางแผนกลยุทธ์ทางการศึกษาของสถานศึกษา

ที่	การวางแผนกลยุทธ์	สภาพที่เป็นจริง			สภาพที่ควรจะเป็น		
		\bar{X}	SD	แปลผล	\bar{X}	SD	แปลผล
1	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา	4.01	0.94	มาก	4.46	0.47	มาก
2	การกำหนดสภาพปัญหาและความต้องการในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.17	0.96	มาก	4.50	0.50	มาก
3	การกำหนดสาระสำคัญของแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา	3.93	1.04	มาก	4.48	0.48	มาก
4	การกำหนดแนวทางและมาตรการในการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ	4.07	1.06	มาก	4.50	0.50	มาก
5	การแปลงแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา	3.56	1.23	มาก	4.34	0.47	มาก
	รวม	3.95	0.76	มาก	4.45	0.34	มาก

จากตารางที่ 1 การวางแผนกลยุทธ์ทางการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ในสภาพที่เป็นจริง พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือด้านการกำหนดสภาพปัญหาและความต้องการในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.17$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือด้านการแปลงแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.56$) ส่วนในสภาพที่ควรจะเป็น พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือด้านการกำหนดสภาพปัญหาและความต้องการในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และด้านการกำหนดแนวทางและมาตรการในการขับเคลื่อนนโยบายสู่

การปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.50$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือด้านการวางแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.34$)

2. ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการวางแผนกลยุทธ์ทางการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ปรากฏดังตารางที่ 2

ตาราง 2 ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการวางแผนกลยุทธ์ทางการศึกษาของสถานศึกษา

ที่	การวางแผนกลยุทธ์	ค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริง	ค่าเฉลี่ยของสภาพที่ควรจะเป็น	ดัชนีความต้องการจำเป็น	ลำดับที่
1	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา	4.01	4.46	0.45	3
2	การกำหนดสภาพปัญหาและความต้องการในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.17	4.50	0.33	5
3	การกำหนดสาระสำคัญของแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา	3.93	4.48	0.54	2
4	การกำหนดแนวทางและมาตรการในการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ	4.07	4.50	0.43	4
5	การแปลงแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา	3.56	4.34	0.79	1
	รวม	3.95	4.45	0.51	

จากตารางที่ 2 แสดงผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็น ในการวางแผนกลยุทธ์ทางการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ภาพรวม ดัชนีความต้องการจำเป็นอยู่ที่ 0.51 สามารถเรียงลำดับดัชนีได้ดังนี้คือ 1) การแปลงแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาที่ดัชนี 0.79 2) การกำหนดสาระสำคัญของแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาที่ดัชนี 0.54 3) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาที่ดัชนี 0.45 4) การกำหนดแนวทางและมาตรการในการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติที่ดัชนี 0.43 และ 5) การกำหนดสภาพปัญหาและความต้องการในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ดัชนี 0.33 ตามลำดับ

3. ผลการเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นในการวางแผนกลยุทธ์ทางการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นในการวางแผนกลยุทธ์ทางการศึกษาของสถานศึกษา

ที่	การวางแผนกลยุทธ์	สภาพที่เป็นจริง		สภาพที่ควรจะเป็น		t	p
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
1	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา	4.01	0.94	4.46	0.47	2.007**	0.0017
2	การกำหนดสภาพปัญหาและความต้องการในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.17	0.96	4.50	0.50	1.971*	0.0523
3	การกำหนดสาระสำคัญของแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา	3.93	1.04	4.48	0.48	2.453**	0.0076

4	การกำหนดแนวทางและมาตรการในการ ขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ	4.07	1.06	4.50	0.50	1.982*	0.0430
5	การแปลงแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติใน สถานศึกษา	3.56	1.23	4.34	0.47	3.407**	0.0018
	รวม	3.95	0.76	4.45	0.34	2.364**	0.0027

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$

จากตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นในการวางแผนกลยุทธ์ทางการศึกษา พบว่า ภาพรวม และด้านการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา การกำหนดสาระสำคัญของแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา และการแปลงแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนการกำหนดสภาพปัญหาและความต้องการในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และการกำหนดแนวทางและมาตรการในการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยที่พบว่า การวางแผนกลยุทธ์ทางการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ในสภาพที่เป็นจริง พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือด้านการกำหนดสภาพปัญหาและความต้องการในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือด้านการแปลงแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา ที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการวางแผนกลยุทธ์ในสภาพที่เป็นจริง ให้ความสำคัญต่อการกำหนดสภาพปัญหาและความต้องการในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เป็นสิ่งสำคัญแต่ไม่ได้ให้ความสำคัญต่อการแปลงแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ จึงอาจกล่าวได้ว่าการวางแผนกลยุทธ์ทางการศึกษา ยังไม่สามารถเป็นเครื่องมือในการบริหารการศึกษได้อย่างแท้จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทัศน์ ลาหนองแคน [8] ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผลการศึกษา พบว่า การปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 6 ด้าน อีก 2 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนในสภาพที่ควรจะเป็น พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือด้านการกำหนดสภาพปัญหาและความต้องการในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือด้านการแปลงแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา ที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากการวางแผนกลยุทธ์แม้ว่าจะจัดทำตามกระบวนการอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติไม่มีการนำแผนไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิผลได้อย่างจริงจังจึงทำให้ผลออกมาเป็นเช่นนี้สอดคล้องกับ เอกลักษณ์ โสประพันธ์ [9] ได้กล่าวว่าการจะดำเนินกิจกรรมใด ๆ ก็ตาม เปรียบเสมือนการขับรถมุ่งไปที่ใดที่หนึ่ง ก่อนที่เราจะทำการสตาร์ทเครื่องยนต์เราต้องตอบคำถามต่าง ๆ ในใจก่อนคือ ณ ปัจจุบันเราอยู่ที่ไหน จุดหมายปลายทางเราคือที่ใด เราจะใช้เส้นทางใดในการเดินทาง ซึ่งในการดำเนินกิจกรรมใด ๆ ก็ตามจะประสบความสำเร็จได้ก็จะต้องพบกับคำถามสามข้อเช่นเดียวกับการขับรถ คือ 1) ตำแหน่งหรือสภาวะขององค์กรเราตอนนี้อยู่ตรงไหน 2) เป้าหมายของการดำเนินกิจกรรมคืออะไร และ 3) จะใช้วิธีไหนจึงจะบรรลุเป้าหมาย หากไม่สามารถนำแผนไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมที่ดีได้ ก็จะไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการวางแผนกลยุทธ์ทางการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ที่พบว่าความต้องการจำเป็นในการวางแผนกลยุทธ์ทางการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ภาพรวม ดัชนีความ

ต้องการจำเป็น อยู่ที่ 0.51 สามารถเรียงลำดับดัชนีได้ดังนี้คือ 1) การแปลงแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาที่ดัชนี 0.79 2) การกำหนดสาระสำคัญของแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาที่ดัชนี 0.54 3) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาที่ดัชนี 0.45 4) การกำหนดแนวทางและมาตรการในการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติที่ดัชนี 0.43 และ 5) การกำหนดสภาพปัญหาและความต้องการในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ดัชนี 0.33 ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากกุญแจสำคัญที่จะทำให้เกิดการขับเคลื่อนแผนกลยุทธ์ให้บรรลุเป้าประสงค์และพันธกิจก็คือการแปลงแผนให้ไปสู่การปฏิบัติ จึงทำให้สิ่งที่ควรจะเป็นด้านการแปลงแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาเป็นลำดับที่หนึ่ง แสดงให้เห็นว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นต้องกระบวนกรวางแผนให้เกิดประสิทธิผลสอดคล้องกับแนวคิดของ เอกัลักษณ์ โสประพันธ์ [9] ได้กล่าวถึงขั้นตอนสำคัญของการวางแผนกลยุทธ์ไว้ว่า 1) กำหนดเป้าหมายและพันธกิจ เป็นการกำหนดเป้าหมายของการดำเนินการร่วมกันเพื่อให้เกิดความชัดเจนของสิ่งที่จะทำ 2) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและปัจจัยที่มีผลกระทบ ซึ่งสามารถทำได้โดยการวิเคราะห์ SWOT 3) การกำหนดแผนและกลยุทธ์ หลังจากการวิเคราะห์ SWOT เสร็จสิ้นเราจำเป็นต้องมีการวางแผนและกำหนดกลยุทธ์เพื่อกำจัดหรือลดผลกระทบจากปัจจัยทางด้านลบและใช้โอกาสจากปัจจัยทางด้านบวก 4) นำแผนและกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และ 5) ควบคุมและประเมินผล ในขั้นตอนนี้จำเป็นต้องมีตัวชี้วัด(Indicator)เพื่อเป็นตัวชี้วัดผลถึงประสิทธิภาพของกลยุทธ์ที่นำไปปฏิบัติ ทั้งนี้ถ้าพบว่ายังมีข้อบกพร่องของกลยุทธ์ที่นำไปปฏิบัติสามารถกลับไปขั้นตอนที่ 2 เพื่อวิเคราะห์หาข้อบกพร่องหรือรายละเอียดที่ยังขาดหายไปและนำไปปรับปรุงกลยุทธ์ต่อไป นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Glickman, Gordon and Ross Gordon [10] กล่าวว่า แผนกลยุทธ์เป็นแผนที่หน่วยงานจัดทำขึ้นเพื่อให้ผลการดำเนินการเป็นไปตามผลลัพธ์ที่หน่วยงานกำหนดบนพื้นฐานของการวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกหน่วยงาน

ผลการเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นในการวางแผนกลยุทธ์ทางการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ที่พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การวางแผนเป็นเครื่องมือในการบริหารงานให้บรรลุเป้าหมายบุคลากรในองค์กรทุกระดับจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมจึงจะสามารถขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติ ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญต่อกระบวนการวางแผนโดยถือเป็นนโยบายสำคัญที่ต้องการแปลงแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาจึงจะทำให้แผนกลยุทธ์มีคุณค่าและมีความสำคัญ โดยควรให้บุคลากรทุกระดับในหน่วยงานเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนกลยุทธ์ทางการศึกษาเพื่อให้เกิดการยอมรับในความเป็นเจ้าของหน่วยงานร่วมกันและที่สำคัญคือการสร้างความเข้าใจถึงกระบวนการติดตามและมีประเมินผลตามกลยุทธ์และการติดตามประเมินผลทางการศึกษาให้แก่บุคลากรในหน่วยงาน และประการสุดท้ายจะต้องมีการทบทวนแผนกลยุทธ์ทางการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากแผนกลยุทธ์เป็นเครื่องมือในการบริหารงานของผู้บริหาร สอดคล้องกับ ปกรณ์ ปรียาก [11] กล่าวว่า การวางแผนกลยุทธ์เป็นทักษะหรือเครื่องมือทางความคิดที่สำคัญของนักบริหารทุกระดับ ทั้งนี้เพราะโดยภาระหน้าที่นักบริหารมีความรับผิดชอบในการนำองค์กรไปสู่จุดหมายปลายทางที่พึงประสงค์ด้วยการคิดค้นทางเลือก หรือวิธีการที่เหมาะสม การขาดความสามารถของนักบริหารในการวางแผนย่อมเป็นผลให้องค์กรนั้นขาดความพร้อมที่จะเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว และบางครั้งรุนแรงอีกด้วย ที่สำคัญก็คือการขาดทักษะในการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ จุดมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ กลยุทธ์และกลวิธีที่เหมาะสม ย่อมจะทำให้องค์กรตกอยู่ในสถานะที่เสียเปรียบอย่างยิ่งในการแข่งขัน ดังนั้นการวางแผนจึงมิใช่เป็นเพียงการทำหน้าที่ของผู้นำเท่านั้นแต่ยังเป็นจิตสำนึกที่นักบริหารทุกคนต้องใช้ประกอบการตัดสินใจของตนเพื่อสร้างความเจริญก้าวหน้าต่อองค์กร

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาควรกำหนดนโยบายที่สถานศึกษาจะต้องค้นหาสภาพปัญหาและความต้องการในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า การจัดลำดับความต้องการที่ควรจะเป็นในการวางแผนกลยุทธ์ทางการศึกษาอยู่ในลำดับสุดท้ายซึ่งในความเป็นจริงสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็น เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นประเด็นที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการแก้ไขและพัฒนา จึงจะทำให้ปัญหาเหล่านั้น บรรลุผล

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ จากผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นพบว่าการแปลงแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา อยู่ในลำดับที่ 1 แสดงให้เห็นว่าการแปลงแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องนำไปเป็นพันธกิจที่สำคัญ ที่จะก่อให้เกิดผลสำเร็จในการวางแผนบริหารจัดการศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาวิจัยในเรื่องการวางแผนกลยุทธ์ทางการศึกษาของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อเป็นการยืนยันการใช้แผนกลยุทธ์เป็นเครื่องมือในการบริหารการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- [1] ชาพิยน์ อูมา. (2557). ความสำคัญของการศึกษา และครูในการสร้างสันติสุขในสังคมไทย. สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2564, จาก <http://soleehi.blogspot.com/>
- [2] กานต์สินี สุขุมารังสี. 2558. แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการชั้นเรียนที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างความเป็นพลเมืองคุณภาพในระบอบประชาธิปไตยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร. สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2564, จาก <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/OJED/article/view/83826>
- [3] วรณิศา พิมพ์. 2561. การประเมินความจำเป็นของการมีส่วนร่วมส่วนบุคคลในการดำเนินการประกันคุณภาพ ภายในของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่หกศึกษาดูงานเขต 6. สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2565, จาก <http://ir-ithesis.swu.ac.th/dspace/handle/123456789/431>
- [4] สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2. 2565. รายงานผลการบริหารจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจำปีงบประมาณ 2565. เอกสารโรเนียว
- [5] อุทิศ ขาวเขียว. 2549. การวางแผนกลยุทธ์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- [6] Krejcie Robert V. and Morgan Daryle W. 1970. *Determining Sample Size for Research Activities*. Educational and Psychological Measurement. V. 30. 608-609.
- [7] สุวิมล ว่องวานิช. 2558. การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [8] สุทัศน์ ลาหนองแคน. 2550. การปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารจัดการการศึกษา). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- [9] เอกลักษณ์ โสประพันธ์. 2561. การวางแผนเชิงกลยุทธ์. สืบค้นเมื่อ 11 พฤศจิกายน 2564, จาก <https://medium.com/@aegkaluk/การวางแผนเชิงกลยุทธ์-strategic-planning-58c9f2886833>
- [10] Glickman Gordon and Ross Gordon. 2010. *Supervision and Instructional leadership: A Developmental Approach*. สืบค้นเมื่อ 19 มกราคม 2565, จาก <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1201308.pdf>
- [11] ปกรณ์ ปรียากร. 2561. การวางแผนกลยุทธ์: แนวคิดและแนวทางเชิงประยุกต์. พิมพ์ครั้งที่ 21. กรุงเทพฯ : เสมาธรรม.